

PL ISSN 0023-5903

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

KWARTALNIK HISTORYCZNY

Rocznik LXXXVI

Nr 3

WARSZAWA 1979

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

KWARTALNIK HISTORYCZNY

ROCZNIK LXXXVI
1979

3

PANSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE
WARSZAWA 1979

KOMITET REDAKCYJNY

Ludwik Bazyłow, Aleksander Gieysztor, Tadeusz Jędruszczałk (redaktor), Irena Koberdowa, Witold Kula, Czesław Madajczyk, Marian Małowist, Jerzy Maternicki, Jerzy Michalski (zastępca redaktora), Edward Potkowski (sekretarz), Emanuel Rostworowski, Franciszek Ryszka, Henryk Samsonowicz, Monika Senkowska-Gluck, Andrzej Skrzypek (sekretarz), Witold Stankiewicz, Jacek Staszewski, Jerzy Topolski, Marian Wojciechowski, Mieczysław Żywczyński.

ADRES REDAKCJI

Instytut Historii PAN

00-272 Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31, 31-02-61

Państwowe Wydawnictwo Naukowe — Warszawa, Miodowa 10

Nakład 3285 + 135 egz. Ark. wyd. 28,5; ark. druk. 18,75.

Papier druk. sat. kl. V 70 g. 70 × 100

Oddano do składania 26.IV.79 r. Podpisano do druku 10.IV.80 r.

Druk ukończono w kwietniu 1980 r.

Zam. 271/79

O-118

Cena zł 30,—

Warszawska Drukarnia Naukowa, Warszawa, Sniadeckich 8

1980 K. 13 c.

СОДЕРЖАНИЕ

35 ЛЕТ НАРОДНОЙ ПОЛЬШИ

Польская историческая наука — Проблемы восстановления: Богдан Барановски, Генрик Барыч, Владислав Чаплински, Александр Гейштор, Кароль Гурски, Мариан Пельчар	585
---	-----

*

Леопольд Глюкк — Ученый Совет по вопросам Воссоединенных земель (1945—1948)	643
Януш Скодлярски — Эволюция мировой экономики в 1938—1947 г.	687
Чеслав Бобровски — Воспоминания 1945—1948	701

ОБЗОРЫ — ПОЛЕМИКИ — ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Антони Гонсиоровски — О „итинерариум” Казимира Великого	733
Рышард Стемпловски — Модернизация — теория или доктрина?	741
Януш Тазбир — Популяризация — но какая?	757

РЕЦЕНЗИОННЫЕ СТАТЬИ И РЕЦЕНЗИИ

Павел Т. Добровольски — Империя без императоров: „Норманские” усилия в XI в.	765
Марцели Косман — Из истории Виленского университета	769
Рышарда Чепулисль-Растенис — Новая книга об интеллигенции	775
Хроника	845
In memoriam	875

TABLE DES MATIÈRES

LES TRENTE-CINQ ANS DE LA POLOGNE POPULAIRE

Les sciences historiques polonaises — les problèmes de la reconstruction: Bohdan Baranowski, Henryk Barycz, Władysław Czapliński, Karol Górski, Marian Pelczar	585
--	-----

*

Leopold Gluck — Le Conseil scientifique pour les Questions des Territoires recouvrés (1945—1948)	643
Janusz Skodlarski — L'évolution de l'économie mondiale au cours des années 1938—1947	687
Czesław Bobrowski — Mémoires 1945—1948	701

REVUES — POLÉMIQUES — PROPOSITIONS

Antoni Gąsiorowski — L'étude de l'itinéraire de Casimir le Grand	733
Ryszard Stemplowski — La modernisation — théorie ou doctrine ?	741
Janusz Tazbir — La popularisation — oui, mais laquelle ?	757

CRITIQUES ET COMPTES RENDUS

Paweł T. Dobrowolski — Un empire sans empereurs: l'effort „normand” au XI ^e s.	765
Marceli Kosman — Parmi l'histoire de l'Université de Vilna	769
Ryszarda Czepulis-Rastenis — Un nouveau livre sur l'intelligentsia	775
Chroniques	845
In memoriam	875

SPIS TREŚCI

TRZYDZIEŚCI PIĘĆ LAT POLSKI LUDOWEJ

Polska nauka historyczna — problemy odbudowy: Bohdan Baranowski, Henryk Barycz, Władysław Czapliński, Karol Górski, Marian Pelczar	585
--	-----

*

Leopold Gluck — Rada Naukowa dla Zagadnień Ziem Odzyskanych (1945—1948)	643
Janusz Skodlarski — Ewolucja gospodarki światowej w latach 1938—1947	687
Czesław Bobrowski — Ze wspomnień 1945—1948	701

PRZEGLĄDY — POLEMIKI — PROPOZYCJE

Antoni Gąsiorowski — Nad itinerarium Kazimierza Wielkiego	733
Ryszard Stemplowski — Modernizacja — teoria czy doktryna?	741
Janusz Tazbir — Popularyzacja — ale jaka?	755

ARTYKUŁY RECENZyjNE I RECENZJE

Paweł T. Dobrowolski — Imperium bez cesarzy: Wysilek „normański” w XI w.	765
Marceli Kosman — Nad dziejami Uniwersytetu Wileńskiego	769
Ryszarda Czepulis-Rastenis — Nowa książka o inteligencji	775

*

Bischofs- und Kathedralstädte des Mittelalters und der frühen Neuzeit, hrsg. von F. Petri — Jerzy Przeracki	782
S. Rybandt, Średniowieczne opactwo cystersów w Rudach — Wojciech Iwańczak	784
Kaiser Karl IV. Staatsmann und Mäzen, hrsg. von F. Seibt — Roman Heck	787
Kultura elitarna a kultura masowa w Polsce późnego średniowiecza, pod redakcją B. Geremka — Jerzy Wyrozumski	739
S. K. Kuczyński, Herb Warszawy — Maria Koczerska	792
H. Wiesflecker, Kaiser Maximilian I — Marian Biskup	795
H. Wisner, Najjaśniejsza Rzeczpospolita, Szkice z dziejów Polski szlacheckiej XVI—XVIII wieku — Władysław Czapliński	799
L. Kennett, The French Forces in America 1780—1783 — Zofia Libiszowska	805
The Cambridge History of China. Vol. 10 — Late Ch'ing, 1800—1911, part. I, ed. by J. K. Fairbank — Witold Rodziński	807
Die Protokolle des österreichischen Ministerrates (1848—1867), Abt. V, B. 1—7 II 1861—30 IV 1861 bearbeitet von H. Brettner-Messler — Adam Galos	813
A. Kudłaszyk, Myśl społeczno-polityczna Bolesława Wysloucha 1855—1937 — Włodzimierz Suleja	815

A. Czubiński, Powstanie wielkopolskie 1918—1919 — Piotr Łossowski	818
H. Höhne, Canaris. Patriot im Zwielicht — Marek Andrzejewski	821
E. A. Rosen, Hoover, Roosevelt, and the Brains Trust. From Depression to New Deal — Przemysław Grudziński	825
Historia II wojny światowej 1939—1945, t. V, VI, VII — Tadeusz Cieślak	827
Stosunki międzynarodowe na międzynarodowych konferencjach Wielkiej Ogieńnicy wojny 1941—1945 gg., t. III — 21 VIII—28 IX 1944 — Wojciech Materski „Archeion”, t. 67 — Władysław Stępnia	823
	825

NA ŁAMACH CZASOPISM ZAGRANICZNYCH

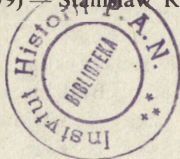
Teoria. Historia historiografii. Polonica — Jacek Banaszek	841
--	-----

KRONIKA

Kontakty studentów PRL i RFN — Tadeusz Cegielski, Jerzy Halbersztadt, Tadeusz Szumowski	845
Warszawskie Kolokwium Międzynarodowej Historii Porównawczej Kościołów CIHEC — Eugeniusz Wiśniowski, Ewa Wipszycka, Stanisław Bylina, Wiesław Müller, Adam Stanowski, Stanisław Litak	859
Wyprawa naukowa młodych historyków UW — Joanna Gierowska, Jerzy Skowronek	857
Badania nad kulturą polityczną — Maria Zmierzak	858
20-lecie „Mówią Wieki” — A. S.	859
Z prac Komitetu Redakcyjnego Kwartalnika Historycznego — N. K.	860
Konferencje historyków jugosłowiańskich — Jerzy Skowronek	860
VII Międzynarodowy Kongres Historii Gospodarczej — A. W.	863
Z prac Hanzeatyckiego Zespołu Roboczego (NRD) — Jerzy Wyrozumski	865
XV Międzynarodowa Konferencja „Eirene” — Edward Dąbrowa	865
Wieś europejska w epoce napoleońskiej — Jacek Kochanowicz	867
Międzynarodowa Komisja Studiów Słowiańskich — Henryk Batowski	870
Kolokwium polsko-francuskie — M.B.	872

IN MEMORIAM

Zdzisław Obertyński (1894—1978) — Aleksander Gieysztor	875
Jakub Teodor Sawicki (1899—1979) — Stanisław Russocki	876

TYLKO PRENUMERATA ZAPEWNI REGULARNE OTRZYMYWANIE

KWARTALNIKA HISTORYCZNEGO

Warunki prenumeraty

Cena prenumeraty krajowej

rocznie   zł 120.—

półrocznie   zł 60.—

Prenumeratę na kraj przyjmują Oddziały RSW „Prasa-Książka-Ruch”, oraz urzędy pocztowe i doręczyciele w terminach:

- do 25 listopada na I półrocze roku następnego i na cały rok następny,
- do 10 czerwca na II półrocze roku bieżącego.

Jednostki gospodarki uspołecznionej, instytucje, organizacje i wszelkiego rodzaju zakłady pracy zamawiają prenumeratę w miejscowych Oddziałach RSW „Prasa-Książka-Ruch”, w miejscowościach zaś, w których nie ma Oddziałów RSW — w urzędach pocztowych.

Czytelnicy indywidualni opłacają prenumeratę wyłącznie w urzędach pocztowych i u doręczycieli.

Prenumeratę ze zleceniem wysyłki za granicę przyjmuje RSW „Prasa-Książka-Ruch”, Centrala Kolportażu Prasy i Wydawnictw, ul. Towarowa 28 00-958 Warszawa, konto PKO nr 1531-71 — w terminach podanych dla prenumeraty krajowej.

Prenumerata ze zleceniem wysyłki za granicę jest droższa od prenumeraty krajowej o 50% dla zleceniodawców indywidualnych i o 100% dla zleceniodawców instytucji i zakładów pracy.

Bieżące i archiwalne numery można nabyć lub zamówić we Wzorcowni Wydawnictw Naukowych PAN-Ossolineum-PWN, Pałac Kultury i Nauki (wysoki parter) 00-901 Warszawa oraz w księgarniach naukowych „Domu Książki”.

A subscription order stating the period of time, along with the subscriber's name and address can be sent to your subscription agent or directly to Foreign Trade Enterprise Ars Polona — Ruch, 00-068 Warszawa, 7 Krakowskie Przedmieście, P.O. Box 1001, Poland. Please send payments to the account of Ars Polona — Ruch in Bank Handlowy S.A., 7 Traugutt Street, 00-067 Warszawa, Poland.

Kwart. Hist. R. LXXXVI, z. 4, październik—grudzień 1979

Indeks 36310